

ALICE
WALKER

PURPURO
SPALVA

Iš anglų kalbos vertė

Gabrielė Gailiūtė-Bernotienė

Sofoklis

VILNIUS, 2023

*Dvasiai,
be kurios pagalbos
nei ši knyga,
nei aš
nebūtume
parašytos.*

Show me how to do it like you
Show me how to do it.

STEVIE WONDER

Pratarmė

Nuo pat išleidimo *Purpuro spalva* sulaukė įvairių vertinimų, tačiau man tai išlieka teologijos veikalas, tiriantis kelionę nuo religingumo atgal prie dvasingumo; pastarojo, iki parašydama šią knygą, didžiąją savo brandaus gyvenimo dalį stengiausi vengti. Jau sulaukusi vienuolikos supratau esanti Gamtos garbintoja: sekmadieniais per pamokslus mano dvasia atkakliai verždavosi pro langą medžių ir vėjo link, tad kai jau išsilaisvinau, nebemačiau reikalo apskritai sukti galvos dėl religijos klausimų.

Pamanytumei: jei jau knyga prasideda „Brangus Dieve“, nesunku suprasti, kad ji pasakos apie troškimą susitikti Pirmąjį Protėvį, išgirsti jo žinią. Tačiau taip nutinka retai – gali būti, tai mūsų laikų ženklas. O galbūt knygos sumanymą – ištirti sudėtingą kelią, kuriuo keliauja žmogus, gyvenimą pradėjęs kaip dvasios belaisvis, bet savo drąsos ir kitų pagalbos dėka išsivaduojantis, suvokiantis, kad, kaip pati Gamta, jis yra spindinti ligi tol gana tolimu laikyto Dieviškumo išraiška, – nuo daugelio skaitytojų paslėpė pagoniškas Dievo persekietimas iš patriarchališko vyro į medžius, žvaigždes, vėją.

Jei išties mus vejasi tai, nuo ko bandome sprukti, tuomet *Purpuro spalva* (ši spalva visada nustebina, nors gamtoje ji

visur aplinkui) – tai knyga, ginusi mane nuo bet kurio Didžiojo Slėpinio žodžio, skambančio sekmdienio pamokslė ar iš bet kokio žmogaus lūpų, nes aš išgirdau ir išvydau jį nešamą grožio žolėtomis kalvomis.

Niekam nėra užginta galimybė užmegzti sąmoningą ryšį su Viskuo, Kas Yra. Nei vargšams. Nei kenčiantiesiems. Nei rašytojai, sėdinčiai vidur lauko. Šioje knygoje man pavyko parodyti naują dvasinę pajautą, atgimimą stipriuose Vienovės jausmuose, kuriuos suvokiau vaikystėje patyrusi ir laikiusi savaime suprantamu dalyku; galimybė man ir pagrindinei veikėjai Silei susitikti Tai, Kas Yra Anapus Suvokimo, Bet Ne Anapus Meilės, ir pasakyti: aiškiai regiu ir girdžiu tave, Didysis Slėpinys, nes jau esu pasirėngusi tave regėti ir girdėti visur, kur tik esu, nes ten ir yra tinkama vieta.

Žiurėk ne kada ne sakyk ne kam ven Dievui. Mamaite numirs.

Brangus Dieve,

man keturiolika. Aš Visada buvau gera mergaite. Gal gali atsiusti man ženklą ir paiškint kasman darosi.

Pernai pavasarį kai gime mažylis Lucijus girdieu kaip je baresi. Jis tampe ją užrankos. Ji sako Peranksti Fonsai aš ne galuoju. Paskui jis nojos atstojo. Praina savaite jis vel ją tam-po užrankos. Ji sako Ne aš ne noriu. Pas matai aš ir tai pus-gyve nuo šitek vaikų.

Ji nuvažiavo pas sesę daktarę į Meikoną. Paliko mane ganyti kitų. Man jis ne kada ne gero žodžio ne pasakydavo. Tik pasake Tu darysi tako mamaite ne daro. Pirma prispaude savo daiktą man preklubo ir kažkaip pakrutino. Tada stviere už-papų. Tada į grūdo savo daiktą man į pindą. Skaudiejo tai surikau. Jis pradiejo mane dusint sako Ušsikišk pratinkis.

Bet aš ne kaip ne priprantu. Ir dabar darosi bloga kekvie-ną kartą kai tenka gamiti valgiti. Mama mane bara ir žiūri į mane. Džiaugiasi nes dabar jis jai geras. Bet per daug ne galuoja ilgai ne tvers.

Brangus Dieve,

mano mama mire. Mire klykdama ir keikdamasi. Klyke anmanes. Keike mane. Aš stora. Ne galiu greitai judieti. Kol pareinu nošulinio vanduo sušyla. Kol surošiu padieklą valgis atšala. Kol išrošiu visus vaikus į mokyklą jau laikas vakarie- nei. Jis ne ko ne sake. Sediejo prejos lovos laike užrankos ir verke vis šnekiejo ne palik manes ne išaik.

Apepirmą ji paklause Keno? Sakiau Dievo. Ne pažinojau kito vyro ir ne žinojau ką dar sakyt. Kai pradiejo skaudiet opaskui jeme krutiet pilvas ir tada tas kudikielis išlindo iš- mano pindos kramtydamas kumštuką būčiau pagriuvusi net plunsnele kepšteleta.

Pas mus ne kas ne ateina.

Jai daresi vis blogiau.

Galiausiai ji paklause Kurjis?

Sakau Dievas pasieme.

Tai jis pasieme. Pasieme kai aš megojau. Miške nugalabi- no. Nugalabins ir šitą jegu pavyks.

Brangus Dieve,

jis elgesi taip lig ne begalietu manes pakesti. Sako aš blo-
ga ir viskanors rezgu. Paimė kitą mano kudikielį šykart ber-
niuką. Bet ne manau kad galabino. Manau pardave tokiam
žmogui irjo žmonai Montisele. Mano krūtis pilnos pieno
varvančio permane. Jis sako Tu gal apsitvarkyk? Prisidenk.
Bet kuoman denktis? Ne turiu ne ko.

Vistikiuosi kad jis suras kanors irves. Matau kaip žiūri į
mažąją sesutę. Ji bijo. Bet aš sakau Apsaugosiu tave. Dievas
padies.

Brangus Dieve,

jis parvede į namus merginą iš Grėjaus. Ji mano amžiaus bet je susitoke. Jis vislipa anjos. Ji vaikšto lig ne suprastu kas jai nutiko. Manau ji galvojo kad myli jį. Bet jis turi tekdaug mūsų. Visem konors reikia.

Mano sesute Netė turi vaikiną beveik kaip tetušis. Jo žmona mire. Ją nužude jos bernas gryštančią iš bažnyčios. Bet jis turi tik tris vaikus. Pamate Netę bažnyčioje ir dabar kekvieną sekmedenį ateina ponas _____. Sakau Netei ne mest knygu. Ne šuns pypas rūpintis vaikais jegu je net gi ne tavo. Omai-
maitei va kaip baigesi.

Brangus Dieve,

šenden jis mane prilupo nes sako kad mirksieu vaikinui bažnyčioje. Gal man kas į akį į krito bet tikrai ne mirksieu. Į vyrus ne žiūriu. Tikra tesa. Bet žiūriu į moteris nes jų ne bijau. Galbūt pamanytum kad kai mama mane keike tai likau anjos užpykusi. Bet ne. Mamos man buvo gaila. Ji mire nes stengesi patikiet jopasakom.

Kartais jis visdar žiūri į Netę bet aš visada užstoju jam šviesą. Dabar sakau jai tekiet užpono _____. Ne sakau delko.

Sakau Tekiek užjo Nete ir pasistenk bent vienus gyvenimo metus nugiventi gerai. Poto žinau sustories.

Bet aš daugiau ne kada. Mergina bažnyčioje sake kad sustorieji jegu kas mienesį biega kraujas. Man ne bebiega.

Brangus Dieve,

ponas _____ pagaliau tiesias šviesiai paprašė Netės rankos. Bet Jis jos ne paleidžia. Sako ji perjauna ne patyrusi. Sako ponas _____ jau ir taip turi per daug vaikų. Beto Okaip tas skandalas kurį sukiele jožmona kai kažkas ją nužude? Ir koke čia gandai kurios jis girdiejes ape Šugę Eiveri? Kaip ten je?

Paklausiau naujosios mamaites ape Šugę Eiveri. Kastai? Paklausiau. Ji ne žino bet sake kad išsaiškins.

Ji padaro dar daugiau. Gauna nuotrauką. Pirmą gyvo žmogaus nuotrauką kurią aš mačius. Sako Ponas _____ kažką trauke išpigines noriedamas parodit tetušiui oji iškrito ir nuslydo postalu. Šugė Eiveri moteris. Gražiausia moteris kek tik aš mačius. Gražesne negu mano mama. Gal dešim tūstanšių kartų gražesne užmane. Matau ją ten sukailiniais. Veidas padažytas. Plaukai kaip kažkokia odega. Šyspsosi užkielus koją ankaškeno mašinos. Bet akis rimtos. Net liūdnos.

Paprašiau kad duotu man nuotrauką. Žiūriu į ją visavakara. Odabar kai sapnuoju tai sapnuoju Šugę Eiveri. Ji apsirengus nors griūk negyva sukasi ir kvatojasi.

Brangus Dieve,

paprašiau jo ymti mane vietai Netės kol naujoji mamaite ne galuoja. Bet jis tik paklause ką čia šneku. Sakau galiu preš-
jį pasigražint. Nulekiu įsavo kambarį ir išeinu sukrinolinu plusnom ir naujos mamaites auštakulniais. Jis prilupo mane kad apsitačiau kai paleistuve bet vistek sumanim tai padare.

Tavakarą atiejo ponas _____. Aš verkiu lovai. Netei pagaliau viskas aišku kaip dieną. Aišku ir naujai mamaitei. Ji verkia savo kambarije. Netė aptarnauja pirmą vieną paskui kitą. Tokia persigandusi kad išaina laukan ir apšivemia. Bet ne prešais namą kur abu vyrai.

Ponas _____ sako Na gi pone labai tikiuosi kad persigalvojai.

Jis sako Ne persigalvou.

Ponas _____ sako Na supranti mano varkšam mažyliam tikrai ne pakenktu motina.

Na sako Jis labai lietai Netės aš tau ne duosiu. Perjauna. Ne ko ne išmano tik ko jai prišnekiesi. Beto noriu kad dar pasimokitu. Padarysiu išjos mokitoją. Bet gali ymt Silę. Vistek viriausia. Turietu pirma ištekiet. Ne pirmo švežumo bet ir taip jau žinai. Suteršta. Du sik. Bet tau juk vistek ne reike

švežios moters. Aš pas va parsivežiau šviežie ir ta nolat ne galuoja. Jis nuspjauna per turieklą. Vaikai jai jeda nervus valgi gamina prastai. Irjau stora.

Ponas _____ ne ko ne atsako. Taip nustembu kad nustoju verkt.

Ji bjauri. Sako Jis. Bet sunkaus darbo nebijo. Ir švari. Ir Dievas sutvarke ją. Gali daryt kanori opaskui ne reiks maitynt ir rengt.

Ponas _____ visdar ne ko ne atsako. Išsitraukiu Šugės Eiveri nuotrauką. Pažiūriu jai į akis. Jos akis sako Aha kartais taip būna.

Matai sako jis man reik jos nusikratyt. Persena giventi čia namose. Daro blogą į taką kitom mano mergaitem. Atsigabentu savo patalines. Gali ymt tą karvę kurią pati augina ten galineme aptvare. Bet Netės ne gausi ir taškas. Nei dabar. Nei ne kada.

Ponas _____ pagaliau prabyla. Atsikrenšia. Kad į tą ne kada gerai ne pažiuriu sako.

Natai apžiuriek kitakartą kai atvyksi. Ji bjauri. Ne atrodo kad Netės giminie. Bet žmona bus geresne. Ji ir ne protinga ir pasakysiu tiesą turi ją prižiuriet nes išdalins viską katuri. Bet dirba kaip vyras.

Ponas _____ klausia Kek jai metų?

Jis atsako Beveik dvi dešim. Dar vienas dalykas – Ji meluoja.